Raport privind starea economică, socială şi de mediu a municipiului Cluj-Napoca în anul 2022

Primăria Municipiului Cluj-Napoca, Emil Boc - Primar

Colectiv de elaborare:
Ştefania Mădăraş (Direcţia Economică)
Liana Căprar (Direcţia Impozite şi taxe locale)
Aurel Mocan (Direcţia de Asistenţă socială şi medicală)
Florina Muntean (Direcția Ecologie urbană și spații verzi)
Marius Coroş (Direcția Ecologie urbană și spații verzi)
Viorel Pleşa (Direcția Ecologie urbană și spații verzi)
Mirela Bălan (Biroul Mass-media)
Diana Apan (Serviciul Strategii de marketing)
Liviu Purtător (Serviciul Strategii de marketing)
Dalila Ciuclan (Serviciul Strategie şi dezvoltare locală management proiecte)
Marius Cristea (Banca Mondială)

Surse bibliografice:

- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) pentru perioada 2021-2030
- Institutul Naţional de Statistică, https://insse.ro/cms/ro
- The statistical office of the European Union, https://ec.europa.eu/eurostat/data/database
- Statistici România, http://statisticiromania.ro/
- Lista firmelor din România, https://www.listafirme.ro/
- Oficiul de stat pentru invenţii şi mărci, https://osim.ro/
- Rapoarte interne ale compartimentelor din cadrul Primăriei Cluj-Napoca.
- Prezentul material se completează cu Raportul de activitate pentru anul 2022 publicat la 4 ianuarie 2023 pe site-ul Primăriei municipiului Cluj-Napoca, disponibil la adresa: https://files.primariaclujnapoca.ro/2023/01/04/Raport-primar-2022.pdf, în care sunt prezentate principalele obiective de investiţii derulate în anul 2022.

1. Starea economică a municipiului Cluj-Napoca

1.1. Consolidarea poziţiei de principal centru economic regional din ţară

În pofida contextului intern și extern dificil din ultimii ani, economia Clujului a continuat să crească în mod accelerat, consolidând poziția municipiului de principal centru economic regional din țară și de oraș secundar cu cea mai rapidă creștere economică din U.E. Mai jos este prezentată evoluția principalilor indicatori ai performanței economice din anul 2014 și până în prezent (până unde au fost disponibile date). Mai multe detalii despre economia orașului în context metropolitan sunt disponibile în Subcapitolul 6.3. Economie și inovare din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) pentru perioada 2021-2030, care a fost aprobată în Consiliul local în anul 2022.

SIDU reunește, sub umbrela unei viziuni comune de dezvoltare, asumată de toți actorii relevanți din ecosistemul local, prioritățile de intervenție pentru următoarea perioadă din multiple domenii, de la mobilitate, regenerare urbană, digitalizare, educație, sănătate sau incluziune socială, până la guvernanță locală și metropolitană. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) pentru perioada 2021-2030 armonizează direcţiile strategice pentru dezvoltare și portofoliul de proiecte cu liniile directoare trasate la nivele administrative superioare (european, național, regional/județean).

SIDU nu este doar o condiționalitate pentru atragerea de fonduri europene, ci și un instrument de orientare a investițiilor publice și private de la nivelul întregului teritoriu metropolitan, în jurul unei viziuni și a unor ținte asumate pentru anul 2030 de către toți actorii relevanți. Așadar, investițiile propuse spre realizare din fonduri europene sunt văzute din perspectiva rolului lor de catalizator al celor finanțate din alte surse, precum și a efectului lor multiplicator asupra comunităților.

Nu în ultimul rând, SIDU este un document integrator al tuturor eforturilor de planificare participativă derulate la nivel metropolitan în perioada 2014-2020, care s-au concretizat deja în strategii și planuri sectoriale, planuri urbanistice zonale și documentații tehnico-economice, în concursuri de soluții și dezbateri publice.

Între 2014 și 2020, PIB-ul nominal al județului Cluj a crescut cu 87% (în lei), față de o creștere 59% la nivel național, 78% în județul Iași, 69% în județul Sibiu, 68% la nivelul regiunii București-Ilfov, 63% în județele Dolj și Bihor, 62% în județul Timiș, 61% în județul Brașov, 54% în județul Argeș, 41% în județul Galați, 14% în județul Constanța și de 6% în județul Prahova - așadar o creștere mai mare decât a tuturor competitorilor economici majori din România.

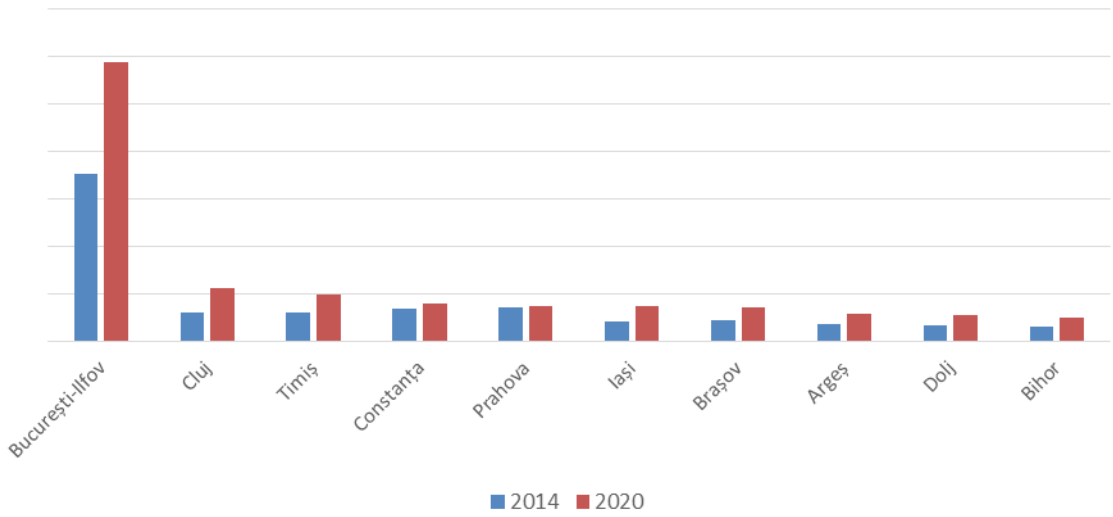

PIB județean nominal, în 2020 vs 2014. Sursa: INS, 2023.

În anul 2020, cu o valoare a PIB nominal de 11,5 md. Euro (5,2% din total PIB național, față de doar 4,4% în 2014), din care peste 8 md. Euro doar la nivelul municipiului Cluj-Napoca, județul Cluj se afla pe locul II la nivel național după București, depășind după o lungă perioadă de timp Timișul.

Valorile aferente județului Cluj sunt cele prezentate de Institutul Național de Statistică. Datele pentru Municipiul Cluj-Napoca și Zona Metropolitană Cluj-Napoca sunt estimate pe baza distribuției la nivel de UAT a populației și a cifrei de afaceri a firmelor.

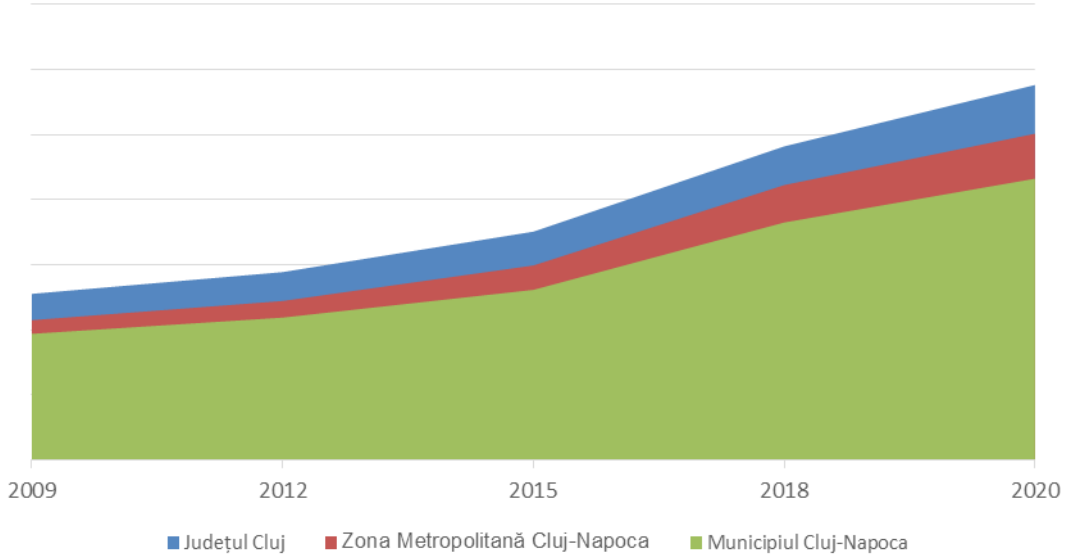

Valoarea Produsului Intern Brut în județul Cluj, Zona Metropolitană Cluj-Napoca și Municipiul Cluj-Napoca (mil. euro). Sursa: INS, 2023.

Creșterea economică a Clujului din perioada 2014-2020 a fost generată de dinamica rapidă a valorii adăugate din domeniul IT (+210%), al serviciilor financiare (+160%), al activităților științifice, tehnice, profesionale și al serviciilor suport pentru întreprinderi - cu precădere BPO (+109%), al comerțului, transporturilor și HORECA (+79%). Ponderea sectorului IT în economia județului Cluj a ajuns la 18%, egalând astfel plus-valoarea generată în industrie și devenind, începând cu anul 2021, principalul motor de dezvoltare.

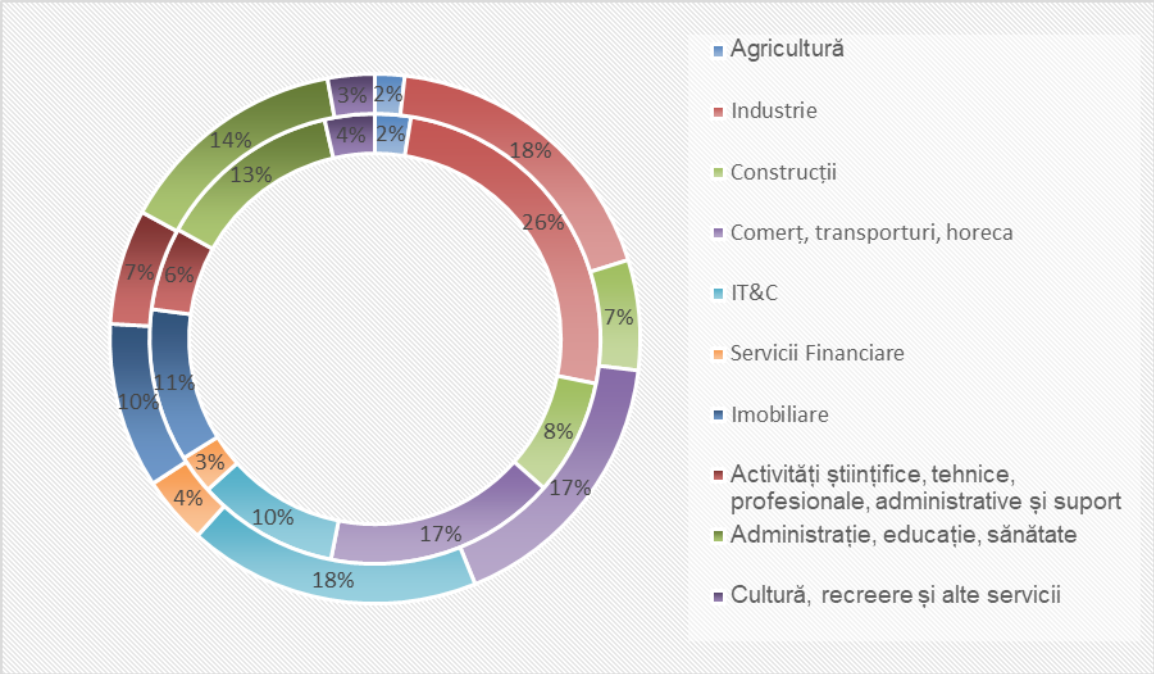

Structura Valorii Adăugate Brute la nivelul județului Cluj, 2020 (inelul exterior) vs 2014 (inelul interior). Sursa: Eurostat, 2023.

În anul 2020, PIB/locuitor (în termeni absoluți - Euro) de la nivelul zonei metropolitane Cluj-Napoca era mai ridicat decât al celor din jurul celor mai populate orașe secundare din Bulgaria (Varna), Croația (Split), Ungaria (Debrecen), Grecia (Salonic), Slovacia (Kosice), la aproximativă egalitate cu Cracovia (Polonia) și la mică distanță de Porto (Portugalia) și Brno (Cehia). De asemenea, ritmul de creștere al PIB de la nivelul Clujului era, detașat, cel mai ridicat dintre toate orașele secundare din Uniunea Europeană. Trebuie menționat că statisticile Eurostat asimilează ariile metropolitane cu nivelul NUTS III (județe) sau le consideră aglomerări cu cel puțin 250.000 de locuitori.

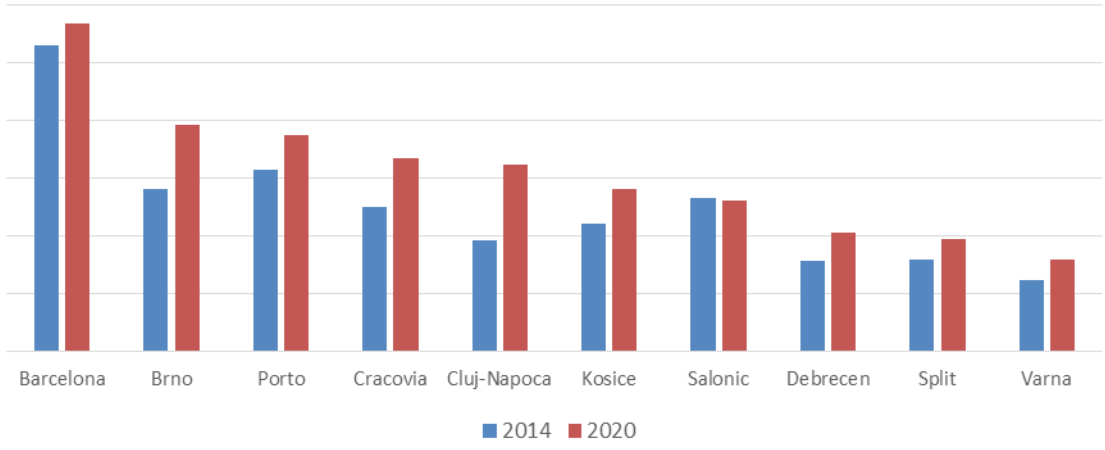

PIB/locuitor (Euro) la nivelul zonelor metropolitane din UE, 2014-2020. Sursa: Eurostat, 2023.

În termeni comparabili din perspectiva puterii de cumpărare (PPS), PIB/locuitor în zona metropolitană Cluj-Napoca era peste nivelul înregistrat în Barcelona, Cracovia, Brno, Porto, Kosice, Debrecen, Salonic și Varna - cele mai mari orașe secundare din Spania, Polonia, Cehia, Portugalia, Slovacia, Ungaria, Grecia și Bulgaria.

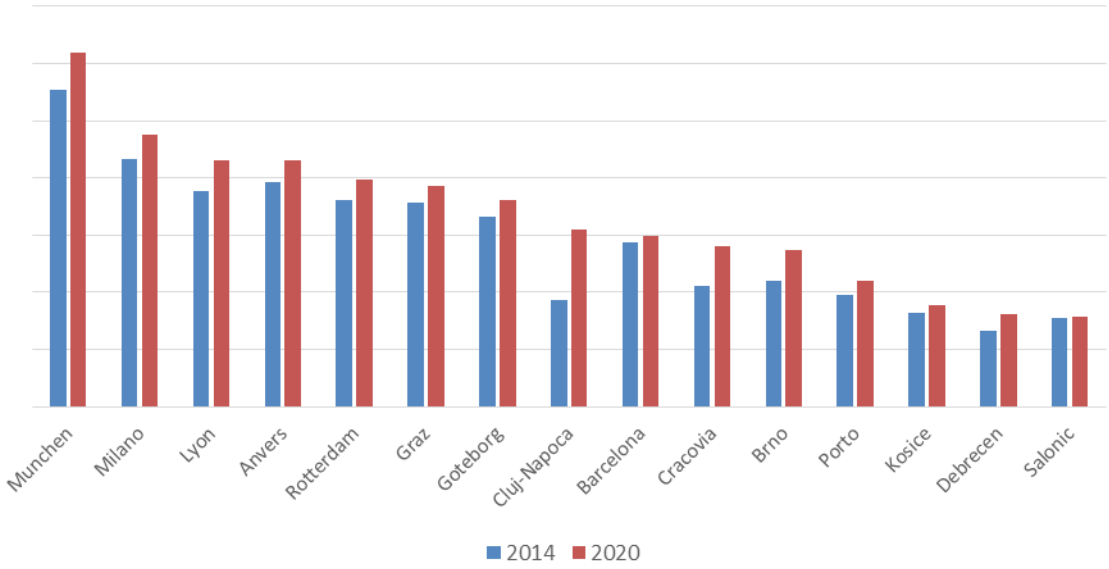

PIB/locuitor (PPS) la nivelul zonelor metropolitane din UE, 2014-2020. Sursa: Eurostat, 2023.

Numărul de locuri de muncă din municipiul Cluj-Napoca a crescut între 2014 și 2021 cu aproape 33.000 (+22%), față de o creștere de doar 13% la nivel național, de 17% în municipiul București și de o stagnare în municipiul Timișoara. Cumulat, la nivelul municipiului și a zonei sale metropolitane, numărul de salariați a crescut cu aproape 42.000 (+26%) față de anul 2014, ritm de creștere mai ridicat

decât în regiunea București-Ilfov (+21%). Practic, unul dintre 13 locuri de muncă nou-create în România în ultimii 8 ani este localizat în Cluj-Napoca și zona sa metropolitană.

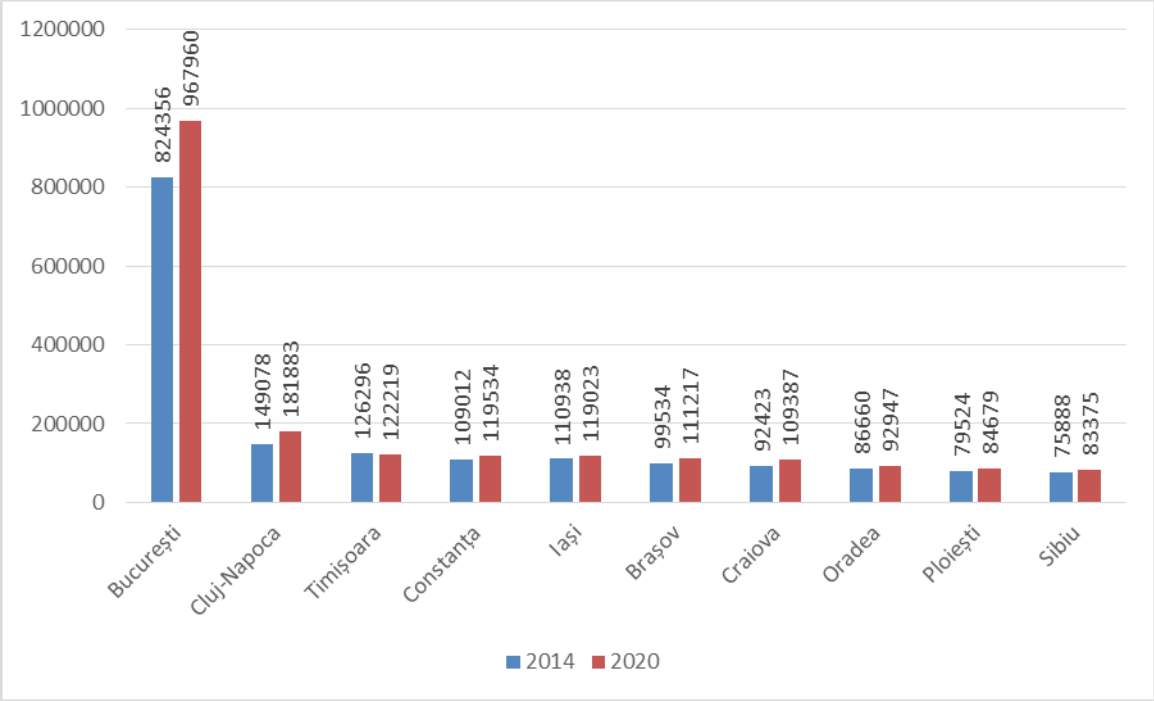

Numărul mediu de salariați, în 2020 vs 2014. Sursa: INS, 2023

Salariul mediu net lunar în județul Cluj a fost în luna noiembrie 2022 de 5.010 lei (1.018 Euro), **de 2,7 ori mai mare în lei și 2,4 ori mai mare în Euro decât în noiembrie 2014** (1869 lei/422 Euro), ceea ce îl plasa detașat pe locul II la nivel național, după Capitală. Dacă în anul 2014 salariul din Cluj era cu 22% mai mic decât cel din București, în anul 2022 această diferență a ajuns la doar 6%. În plus, pentru o comparație și mai justă, diferența de salarizare dintre județul Cluj (unde o treime din populație trăiește în mediul rural) și regiunea București-Ilfov (care include și hinterlandul rural al Bucureștiului), diferența ajunge la doar 3%.

Dinamica salariului mediu lunar net în județul Cluj și în municipiul București, în perioada 2014-2022 este redată în imaginea următoare.

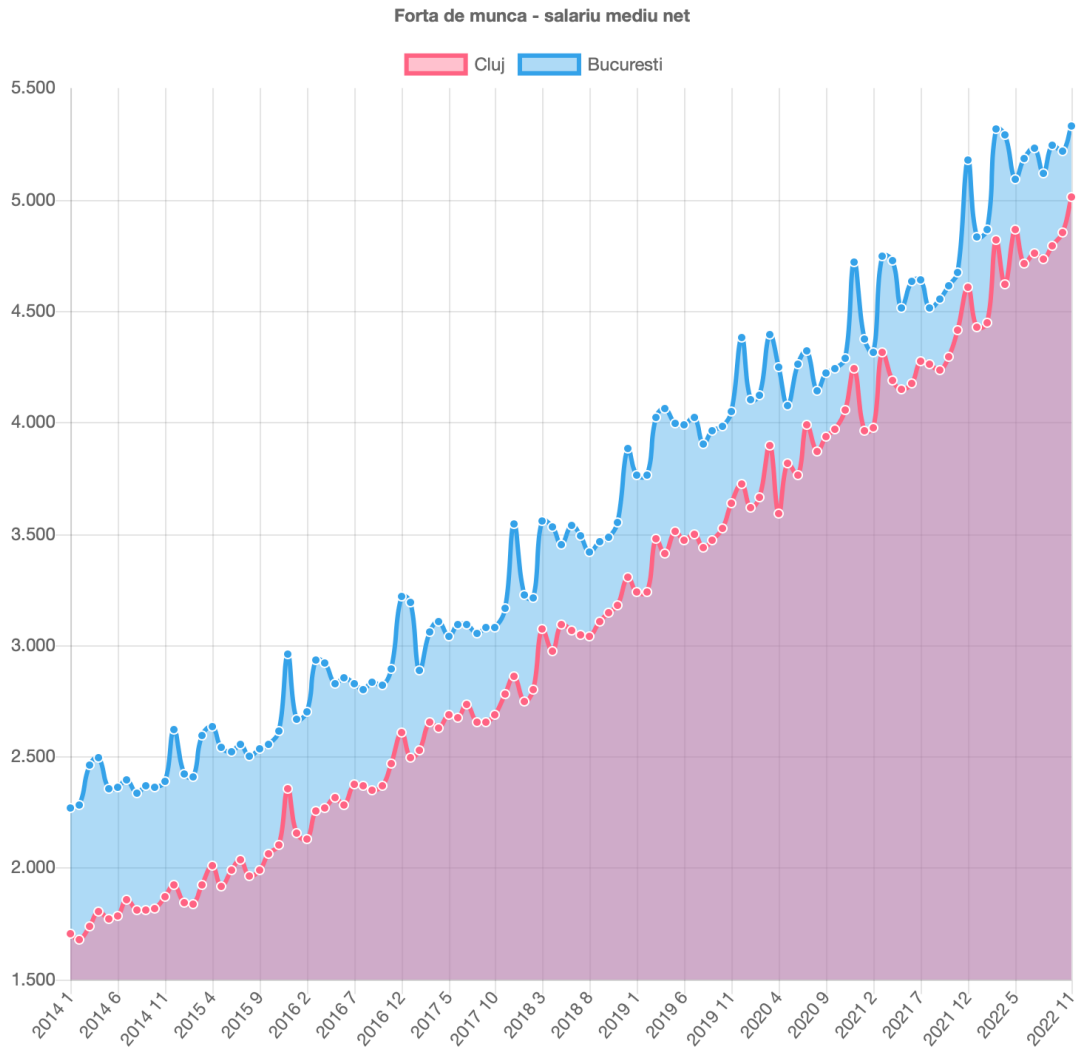

Sursa: http://statisticiromania.ro (pe baza datelor din buletinele statistice lunare ale judeţelor publicate de INS în perioada 2014-2020)

Cele mai mari salarii medii lunare din Cluj se câştigă în domeniul serviciilor IT (circa 2000 Euro), a activităţilor de editare, al asigurărilor, al transporturilor aeriene, al produselor electronice şi al energiei. În sectoare precum IT&C, învăţământ, servicii administrative şi suport pentru întreprinderi, fabricarea de produse electronice, produse cosmetice, transporturi aeriene şi industrii creative (activităţi de spectacole, culturale şi creative) sau alte activităţi de servicii, salariile din judeţul Cluj erau în anul 2021 mai ridicate decât cele din Bucureşti-Ilfov.

În comparaţie cu alte centre urbane mari din ţară, Clujul păstrează încă un echilibru sănătos între sectorul corporatist (al firmelor cu capital străin) şi cel antreprenorial local, inclusiv în domeniul IT. Astfel, în municipiu funcţionează aproape 23.000 de firme cu o cifră de afaceri mai mare de zero în anul 2021 (cu 89% mai multe decât în 2014), adică o firmă activă economic la 14

locuitori cu domiciliul, comparativ cu o firmă/19 locuitori în București, una la 22 de locuitori în Timișoara și Brașov sau una la 29 de locuitori în Iași.

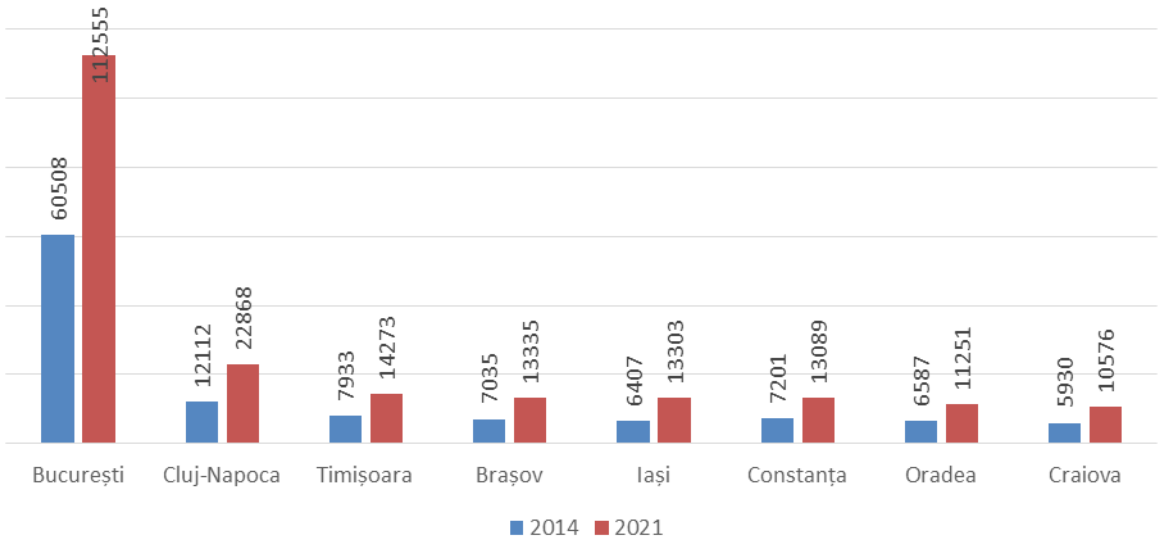

Numărul firmelor cu cifra de afaceri de minim 1 leu din Municipiul Cluj-Napoca în comparație cu a altor centre economice din România, în 2021 vs 2014. Sursa: ListăFirme, 2023 (pe baza bilanțurilor depuse de firme la Ministerul Finanțelor)

Clujul este hub-ul clusterelor inovative din România și chiar din Europa de Est, în prezent fiind active aici 7 astfel de entități în domenii precum IT, industria mobilei, cea agroalimentară, industriile creative și energia. La Cluj-Napoca au fost organizate în ultimii ani cele mai mari evenimente din domeniul inovării și start-up-urilor găzduite de România, precum Conferința Open Innovation 2.0 în 2017, Conferința Internațională a Clusterelor din Transilvania în 2019, Innowave Summit în 2022 etc.

La Cluj-Napoca s-a derulat proiectul Cluj Future of Work, un proiect finanțat de Comisia Europeană prin programul de cercetare-dezvoltare Urban Innovative Actions (valoarea proiectului este de 5,6 milioane de euro). Cluj Future of Work și și-a propus analiza și testarea unor scenarii care să permită sectorului cultural, academic, de afaceri și administrativ și, în general, comunității să se pregătească pentru schimbările pe care următorii 20 de ani le vor aduce în piața forței de muncă. De asemenea, tot aici s-a lansat și se continuă Fondul de Inovare și Experiment Cluj. FIX CLUJ este concentrat pe construirea ecosistemelor care vor sprijini comunitățile să se reconstruiască, ajutând grupurile de tineri din Municipiul Cluj-Napoca să creeze inițiative de antreprenoriat inovator, care pot avea un impact semnificativ.

Municipiul a fost între oraşele selectate să participe în cadrul Misiunii „100 de orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic până în 2030” a Comisiei Europene.

Și în domeniul infrastructurii-suport pentru inovare, municipiul Cluj-Napoca se bucură de o infrastructură bine dezvoltată, atât la nivelul administrației locale (de ex. Centrul Regional de Excelență pentru Industrii Creative, Centrul TEAM ZMC, TETAROM), al celui universitar (mai ales la USAMV, UTCN și UBB), respectiv privat (clustere, companii cu departamente proprii de cercetare). Nu în ultimul rând, Clujul a fost în anul 2020 în finala competiției pentru titlul de Capitală Europeană a Inovării, alături de o companie selectă de orașe, precum Viena, Valencia sau Milano.

Clusterele din Transilvania, cu sediul în Cluj-Napoca. Sursa: PATJ Cluj, 2020.

Municipiul Cluj-Napoca este singurul municipiu din România care are constituit un Consiliu Consultativ pentru Antreprenoriat și Inovare în IT, format din specialiști în domeniu, membri ai clusterelor Transilvania IT Cluster și Cluj IT.

În perioada 2014-2021, numărul de brevete de invenție eliberate de OSIM pentru solicitanți din județul Cluj a fost de 216, locul III la nivel național după București-Ilfov (1296) și Iași (280). Cheltuielile cu activitățile de cercetare-dezvoltare s-au situat în anul 2021 la 295 mil. Lei (5,3% din totalul celor înregistrate la nivel național), în creștere cu 73% față de anul 2014, județul Cluj ocupând locul IV la nivel național, după București, Timiș și Argeș. Numărul salariaților (echivalent normă întreagă) din acest sector a fost în anul 2021 de 2000, în creștere față de anul 2014, poziționând Clujul pe locul IV la nivel național după București, Iași și Timiș.

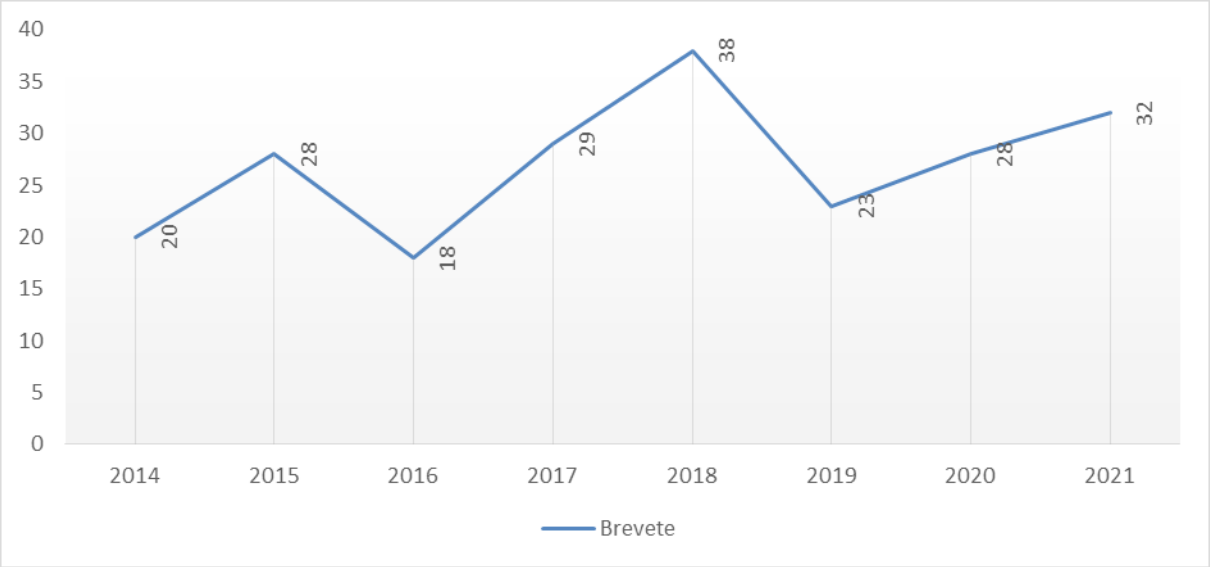

Numărul de brevete de invenție eliberate în județul Cluj în perioada 2014-2021, Sursa: OSIM, 2023.

1.2. Veniturile proprii ale bugetului local reprezintă un indicator de creștere economică

Veniturile proprii ale bugetului local reprezintă un indicator de creștere economică la nivel local. Astfel, veniturile proprii ale bugetului local încasate în anul 2022 au crescut cu 16,47% față de nivelul veniturilor proprii încasate în anul 2021, de la 918.208.415 lei la 1.069.467.154 lei, din care **cota defalcată din impozitul pe venit** încasată în anul 2022 a crescut cu 20,68% față de anul 2021 (de la 658.345.136 lei la 794.496.376 lei.

1.3. Politici publice orientate spre crearea de noi locuri de muncă - Facilităţi fiscale pentru investitori

Municipalitatea clujeană urmăreşte impulsionarea şi diversificarea activităţilor economice prin stimularea investiţiilor private care vizează direct îmbunătăţirea nivelului de trai şi valorificarea eficientă a potenţialului local, astfel ca **şomajul să rămână la fel ca în ultimii 8 ani, sub 1%**.

O pârghie de susţinere a investitorilor este acordarea de facilităţi fiscale prin schemă de ajutor de minimis pentru investitorii din parcurile industriale şi pentru susținerea construirii de clădiri „verzi” cu clasa energetică "A". Astfel, s-au acordat următoarele facilităţi fiscale - scheme de ajutor de stat regional sau minimis:

- În temeiul prevederilor Ordinului nr. 2980/2013 privind aprobarea condiţiilor de acordare a măsurilor de sprijin pentru investițiile realizate în parcurile industriale (ajutor regional) - în anul 2022, 3 companii au beneficiat de un ajutor în valoare de 291.702 lei.

- În calitate de furnizor de ajutoare de minimis/de stat regionale, în baza unor scheme de ajutor întocmite în conformitate cu prevederile Regulamentului Comisiei Europene nr. 1407/2013 - privind aplicarea art. 107 şi art. 108 din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 352/24.12.2013, municipiul Cluj-Napoca a acordat ajutoare de minimis/de stat regionale, după cum urmează:

- Reducerea la 0,20% a coeficientului (faţă de 1%) pentru calculul impozitului pe clădirile situate în parcurile industriale - ajutorul de minimis - în anul 2022 au beneficiat 9 agenţi economici din Parcul industrial Tetarom, ajutorul fiind în valoare de 600.000 lei; respectiv S.C. CLUJ INNOVATION PARK S.A. din Parcul Industrial Cluj Innovation Park a beneficiat de ajutor în valoare de 413.360 lei.

- Reducerea impozitului pe clădire în cazul clădirilor „verzi” aflate „în clasă energetică A”, care deţin o certificare oficială recunoscută la nivel mondial (BREEM, LEED, DGNB, CASBEE şi Green

Star) drept „clădire verde” - în anul 2022 s-a acordat o reducere în valoare de 1.200.000 lei (pentru 16 entităţi economice).

- Pentru sprijinirea activităților ONG-urilor ce desfășoară activităţi fără scop lucrativ sau prestează servicii sociale, acestea sunt scutite de la plata impozitului pe clădire şi teren.

Atât persoanele fizice cât şi persoanele juridice au un sprijin real la Cluj-Napoca prin politicile fiscale pe care le promovăm, prin facilităţile oferite, prin diversificarea metodelor de plată pentru evitarea aglomeraţiei, prin faptul că avem un număr de 31 de documente administrative fiscale care pot fi comunicate cetățenilor în format electronic, prin aplicarea principiului «circulă informația, nu persoana» în cazul declarării fiscale a bunurilor imobile şi prin emiterea în mod electronic a certificatului fiscal în relația cu Camera Notarilor.

2. Servicii sociale şi medicale - pentru o comunitate unită

2.1. Sprijin pentru spitalele care nu se află în subordinea Primăriei şi pentru SMURD

În anul 2022, Primăria a oferit sprijin financiar spitalelor care nu se află în subordinea sa în sumă totală de 10 milioane lei. Alocările au vizat achiziția de echipamente și aparatură medicală, precum și efectuarea de lucrări de întreținere și reparații curente necesare pentru bunul mers al procesului medical.

Au fost sprijinite financiar următoarele unități medicale din Cluj-Napoca: Institutul Clinic de Urologie și Transplant Renal; Spitalul Clinic de Recuperare Cluj-Napoca; Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii Cluj; Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie „Leon Daniello”; Spitalul Militar de Urgenţă „Dr. Constantin Papilian” Cluj-Napoca; Institutul Oncologic „Prof. dr. I. Chiricuță” Cluj-Napoca; Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca; Institutul Inimii de Urgență pentru Boli Cardiovasculare „Niculae Stăncioiu”; Spitalul Clinic de Boli Infecțioase; Institutul Regional de Gastroenterologie-Hepatologie „Prof. Dr. Octavian Fodor” Cluj-Napoca; Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj .

Dotarea cu echipamente de specialitate a spitalelor, instituțiilor publice de sănătate și a cabinetelor de familie, astfel încât acestea să dispună de o infrastructură medicală modernă pentru nevoile medicale actuale reprezintă una dintre prioritățile municipalității clujene.

De asemenea, a fost alocată suma de 120.000 de lei pentru sprijinirea activității SMURD - Serviciul Mobil de Urgenţă, Reanimare şi Descarcerare din cadrul Spitalului Clinic Judeţean de Urgenţă Cluj-Napoca.

2.2. Proiect în parteneriat cu Spitalul Clinic Municipal Cluj-Napoca pentru reducerea riscului de infecții nosocomiale

În ședința Consiliului Local din data de 25 noiembrie 2022 a fost votat un proiect privind încheierea unui acord de parteneriat cu Spitalul Clinic Municipal pentru depunerea și implementarea proiectului „Reducerea riscului de infecții nosocomiale în cadrul Spitalului Clinic Municipal Cluj-Napoca”, care va fi depus spre finanţare eligibile prin Planul Național de Redresare și Reziliență.

Obiectivul general este îmbunătățirea prevenirii, diagnosticului și tratamentului infecțiilor asociate asistenței medicale din cadrul Spitalului Clinic Municipal Cluj-Napoca prin achiziția de echipamente medicale specifice.

Prin acest proiect se urmărește:

1. dezvoltarea laboratorului de analize de microbiologie specializate prin:

• îmbunătățirea capacității și capabilității laboratoarelor/compartimentelor de microbiologie, prin dotarea cu analizoare automate sau semi-automate de identificare a micro-organismelor și de efectuare a antibiogramelor;

• echipamente automate / semi-automate pentru identificare (ID) / testare a sensibilității la antibiotice (AST) pentru bacterii și fungi;

2. achiziționarea de echipamente destinate reducerii infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM), precum:

• sisteme / echipamente de evidențiere a încărcăturii microbiologice în aer și pe suprafețe;

• echipamente și sisteme digitale / IT / AI de monitorizare al IAAM.

2.3. Cămin pentru vârstnici pe Calea Baciului 18

În cadrul ședinței Consiliului local din 7 septembrie 2022 a fost aprobat proiectul de hotărâre privind documentația și indicatorii tehnico-economici pentru amenajarea unui centru rezidențial de îngrijire și asistență socială pentru persoane vârstnice, iar în acest moment se află în derulare în faza de achiziţie proiectarea și realizarea lucrărilor aferente obiectivului.

Suprafața construită a viitorului imobil este de 1410 mp, iar cea a terenului, de 4082 mp.

Construcția existentă de pe Calea Baciului nr. 18 va fi extinsă fiind propus un regim de înălțime de S + P + 2E, unde se vor amenaja unitățile de cazare, cabinete de recuperare și fizioterapie, sală de mese, birouri administrative, bucătărie, bibliotecă etc. Capacitatea căminului va fi de aproximativ 70 persoane, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, fiind propusă amenajarea a 42 camere.

În ceea ce privește curtea căminului pentru vârstnici, se vor amenaja zone de relaxare cu mobilier urban modern și zone de fitness, locuri de parcare (inclusiv pentru persoanele cu dizabilități), atât la parter, cât și în subsolul clădirii.

Proiectul include și plantarea de noi arbori și arbuști, utilizarea de panouri fotovoltaice pentru energie verde, amenajarea de locuri de parcare pentru biciclete, iluminat modern interior și exterior cu tehnologie LED.

2.4. Asistenţă medicală gratuită și de calitate pentru copiii noştri

Asigurarea sănătăţii copiilor rămâne o prioritate constantă a municipalităţii. Strategia Primăriei presupune investiţii în cabinetele medicale din școli și universități, ca să putem oferi la Cluj-Napoca asistență medicală gratuită și de calitate pentru copiii noştri.

Primăria asigură asistență medicală și stomatologică în 117 cabinete de medicină generală și 23 cabinete de medicină dentară, deservite de 58 medici și 124 asistente medicale.

Convențiile încheiate de medicii școlari cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate permit emiterea de bilete de trimitere către medicul specialist a elevilor și studenților cărora li se asigură asistența medicală în unitățile de învățământ, astfel încât cazurile de boli descoperite la examenul medical de bilanţ pot fi confirmate de către medicul specialist şi se pot lua măsuri de recuperare a lor.

2.5. Servicii stomatologice gratuite pentru clujenii cu venituri reduse

A continuat Programul „Promovarea sănătății orale prin creșterea accesibilității populației defavorizate la servicii de stomatologie" în cadrul parteneriatului cu Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" (prin Facultatea de Medicină Dentară) și Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca. Programul urmăreşte îmbunătățirea stării de sănătate a persoanelor și familiilor. Până în prezent, au fost înregistrate 623 de solicitări eligibile, din care pentru 381 persoane au fost finalizate lucrările stomatologice şi 48 persoane sunt cu lucrări în curs de finalizare.

În anul 2022 au beneficiat de servicii stomatologice gratuite 292 persoane, costul materialelor utilizate fiind de aproape 300.000 lei.

2.6. 5 defibrilatoare externe automate cu instrucțiuni vocale au fost instalate în zone intens circulate din oraș

Primăria municipiului Cluj-Napoca, în colaborare cu Inspectoratul pentru Situații de Urgență (ISU) Cluj, a instalat 5 defibrilatoare cu acces public în zone intens circulate din oraș: Baza Sportivă „La Terenuri", Baza Sportivă Gheorgheni, BTarena Cluj-Napoca, Cinema Dacia Cluj și Cinema Mărăști.

Defibrilatoarele automate externe sunt o modalitate ușoară și sigură prin care persoanele laice (fără pregătire medicală) pot interveni în cazul asistării la un caz de stop cardio-respirator, scurtând considerabil timpul în care persoana afectată nu beneficiază de tratamentul corespunzător. Un defibrilator extern automat poate salva o mulțime de vieți pentru că poate fi folosit de oricine. Încă de la pornire, aparatul oferă instrucțiuni vocale clare celui care intervine: se așează electrozii pe pieptul pacientului și se așteaptă. În acest timp, aparatul înregistrează ritmul cardiac pentru a vedea dacă este sau nu nevoie de defibrilare. Acest proiect a fost implementat în urma procesului Bugetare participativă.

2.7. Servicii sociale oferite prin Direcția de Asistență Socială și Medicală

Direcția de Asistență Socială și Medicală a avut în grijă aproape 9.000 familii aflate în situație de marginalizare sau risc de marginalizare pentru care s-a urmărit implementarea la nivel instituţional a următoarelor prevederi legislative: venit minim garantat, alocație de susținere a familiei, masa la cantina de ajutor social în regim de gratuitate și în regim de plată parțială, tichete de grădiniță, ajutor pentru încălzirea locuinței și tichete sociale prin Programul social Alimente (valoarea nominală a tichetelor sociale a crescut în anul 2022 de la 200 la 400 lei/an).

Programe sociale:

- De tichete sociale acordate în cadrul programului social „Alimente" au beneficiat aproximativ 9.300 persoane. Printre beneficiari se numără persoane cu handicap grav şi accentuat, persoane persecutate, pensionari cu pensii mici, şomeri indemnizaţi şi neindemnizaţi, precum şi beneficiari de ajutor social.

- Cantina de ajutor social - număr mediu lunar de 80 beneficiari de masă gratuită și 220 beneficiari de masă cu plata unei contribuții de 30%.

- Programul pentru acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinţei pentru sezonul rece - până în prezent au fost depuse peste 2.700 cereri.

- Susținerea financiară a asociațiilor și fundațiilor acreditate ca furnizori de servicii sociale sau active în domeniul social. Parteneriate cu ONG-uri pentru programe sociale, spre exemplu, programul „O masă caldă".

- Programul de ajutor pentru plata chiriei persoanelor singure/familiilor marginalizate social sau aflate în risc de marginalizare şi excluziune socială; acest program a început în luna februarie 2018, iar în luna iunie 2020, Consiliul local a aprobat noul regulament pentru acest ajutor care extinde categoria de beneficiari (tinerii proveniţi din sistemul de protecţie a copilului beneficiază de acest ajutor până la 35 de ani, în loc de 25 de ani) și perioada de acordare de la doi la trei ani. Până în prezent au fost aprobate 448 de dosare din 457 depuse. La sfârșitul anului 2022 erau în plată un număr de 120 familii/persoane singure.

- Programele de transport dedicat (elevii din familii defavorizate şi elevii cu nevoi speciale).

- Rechizite gratuite pentru elevii clujeni din familii cu venituri reduse - 450 de elevi beneficiari în acest an.

- La Centrul pentru Prevenirea și Combaterea Violenței în Familie au fost instrumentate în anul 2022, 76 de cazuri. Pe tipuri de servicii, situația se prezintă astfel: consiliere juridică - 26 victime; consiliere psihologică - 27 de victime; consiliere socială - 27 de victime. La nivelul centrului au fost

organizate 1 grup de parenting si 1 grup de art-terapie. De asemenea, au fost derulate în mediul online două campanii de informare cu privire la fenomenul violenței domestice.

- Programul de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice - un total de 18 beneficiari și patru persoane angajate în funcția de îngrijitor la domiciliu.

- Centrul de Incluziune Socială a oferit servicii de informare și consiliere în vederea integrării pe piața muncii pentru un număr mediu anual de 66 persoane vulnerabile, dintre care un număr de 14 persoane au fost angajate. Urmare a acestui model de intervenție a scăzut numărul familiilor beneficiare de venit minim garantat.

- Prin Centrul Social de Urgenţă și Centrul de Găzduire Temporară, Primăria municipiului Cluj-Napoca oferă persoanelor fără adăpost sprijin pentru a evita situațiile de risc și de excluziune socială și creează condițiile reinserției socio-profesionale și redobândirii capacității de asigurare a unui trai independent. În cele două centre au fost găzduite 498 persoane care au beneficiat de servicii de cazare pe termen lung sau în regim de urgență, de, igienizare, hrană, asistență medicală primară, consiliere socială și psihologică și alte servicii sociale, potrivit nevoilor acestora.

2.8. Susținerea financiară a asociațiilor și fundațiilor din municipiul Cluj-Napoca acreditate ca furnizori de servicii sociale sau active în domeniul social

Şi în anul 2022 a continuat politica publică de susținere financiară a asociațiilor și fundațiilor din municipiul Cluj-Napoca acreditate ca furnizori de servicii sociale sau active în domeniul social (cu acțiuni punctuale pentru grupuri vulnerabile).

Astfel în 2022, 24 asociații și fundații au primit finanțare în baza Legii nr. 34/1998 (pentru 41 unități de asistenţă socială) și 10 asociații, respectiv 11 proiecte au fost susținute financiar conform Legii nr. 350/2005.

Organizaţiile şi fundaţiile subvenționate și/sau finanțate prin Direcția de Asistență Socială și Medicală din bugetul general al municipiului Cluj-Napoca constituie o veritabilă „plasă de siguranță" capabilă să asigure susţinerea familiilor şi persoanelor aflate în situaţie de nevoie socială, să amelioreze riscurile pe care le presupune boala, sărăcia și dependența și să urmărească integrarea socială și valorificarea potențialului fiecărui cetățean.

2.9. Sprijin pentru copiii aflați în situații de risc

Copiii aflați în situații de risc sau potențial risc sunt asistați în cadrul Serviciului Protecția Copilului și Familiei al DASM în vederea asigurării unei dezvoltări optime în familie. Asistenții sociali și

psihologii acestui departament asigură evaluarea și sprijinirea tuturor copiilor de pe raza municipiului Cluj-Napoca despre care primesc informații că ar fi într-o situație de risc/potențial risc. Scopul principal al acestui serviciu este acela de a menține copilul în familii cu funcționalitate normală și a reduce cât mai mult riscurile legate de abuzul/neglijarea/exploatarea copilului. Astfel, în 2022, Serviciul a fost sesizat și a intervenit la un număr de 1.153 de copii.

Centrul de zi „Țara Minunilor" asigură activități socio-educative, de identificare a situațiilor de risc de separare a copilului de familie, accesul la o formă de învățământ pentru beneficiarii săi proveniţi din familii dezavantajate, din zona marginalizată Pata Rât şi din cartierul Someşeni. În anul 2022 au beneficiat de serviciile centrului un număr 95 de copii, din care 46 de copii de vârstă preșcolară și 49 de copii de vârstă școlară. Pe parcursul anului 2022, în cadrul centrului au fost oferite următoarele servicii: asigurarea transportului copiilor preșcolari din comunitate la Centrul de zi și retur; triajul epidemiologic zilnic realizat de asistenta medicală; asigurarea hranei pe parcursul frecventării activităților centrului; evaluare și intervenție multidisciplinară complexă (evaluare psihologică, consiliere psihologică și psihoterapie, terapie logopedică, asistență socială și medicală, activități educative și de socializare).

DASM a asigurat sustenabilitatea pentru Centrul de Resurse pentru Părinți și Copii (constituit iniţial cu sprijinul tehnic și financiar al UNICEF), prin care în anul 2022 s-a intervenit cu servicii sociale și psihologice pentru 65 de copii/adolescenți din 35 de familii. Raportându-ne la serviciile furnizate la nivelul acestui centru, situația se prezintă astfel: 65 de copii/adolescenți au primit servicii de informare şi consiliere; 38 de părinți/alți reprezentanți legali ai copiilor/adolescenților au fost informați si consiliați psihosocial în cadrul centrului; 25 părinți/alți reprezentanți legali ai copiilor/adolescenților au beneficiat de servicii de educație parentală desfașurate în cadrul centrului.

La nivelul centrului a fost organizat pe parcursul anului un grup de parenting. În cadrul acestui centru a fost demarat proiectul PROTECT(ie) care pe o perioadă de 3 ani va asigura dezvoltarea și diversificarea serviciilor oferite.

Centrul de Servicii Socio-Medicale a oferit servicii de recuperare pentru un număr de 65 de copii cu afecțiuni neuropsihomotorii și musculare, cu vârste cuprinse între 0-18 ani.

Pe parcursul anului 2022, în cadrul centrului au fost oferite următoarele servicii: consult medical de specialitate în neurologie pediatrică, depistare şi intervenţie neuro-psihomotorie și musculară precoce, evaluare și intervenție multidisciplinară complexă (kinetoterapie, masaj, consiliere psihologică și psihoterapie, socializare, asistenţă socială, terapie psihopedagogică, terapie logopedică).

În zona Pata Rât funcționează o unitate mobilă în care se desfășoară activități educative pentru copiii care locuiesc în zona rampei de gunoi, reprezentând în fapt o formă de extindere a serviciilor

acordate în Centrul de zi „Țara Minunilor”. Activitățile vizate sunt: A doua șansă și activități socio-educative realizate de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Cluj (ADI-ZMC) pentru copii și tineri neșcolarizați.

2.10. Sprijin pentru persoanele cu dizabilităţi

Pentru persoanele cu dizabilități au fost acordate beneficii și servicii sociale, fiind angajate ca și asistent personal până la 650 de persoane, acordându-se 2.400 indemnizații lunare și asigurându-se transport gratuit pe mijloacele de transport urban în comun pentru peste 3000 persoane/lunar.

De asemenea, este asigurat transportul persoanelor cu dizabilități aflate în fotoliu rulant cu ajutorul a două microbuze adaptate special, din dotarea Companiei de Transport Public Cluj-Napoca S.A.. Traseele stabilite în lunile ianuarie - decembrie ale anului 2022 precum şi sumele alocate au permis să circule lunar, în medie 42 persoane cu dizabilități (32 copii și 10 adulți).

Totodată, un număr de 4.170 de persoane cu dizabilități beneficiază de un card-legitimație de parcare, emis de către Direcția de Asistență Socială și Medicală. Pentru autovehiculul care transportă o persoană cu dizabilități posesoare de card-legitimaţie parcarea este gratuită în locurile special amenajate din România.

2.11. Proiecte internaţionale ale Direcției de Asistență Socială și Medicală

În anul 2022, Direcția de Asistență Socială și Medicală, în calitate de coordonator sau de partener, a fost implicată în implementarea următoarelor proiecte internaţionale:

- Proiectul „*PROTECT(ie) - Prevenirea Riscurilor prin servicii de specialitate oferite la Timp Elevilor, Copiilor și Tinerilor, aflați în risc de separare de familie în municipiul Cluj-Napoca”.* Proiectul este implementat de către DASM, în calitate de beneficiar și este cofinanțat prin POCU, Axa prioritară 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei. Perioada de implementare a proiectului este 15.07.2020 - 14.07.2023. Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea accesului la servicii sociale și medicale, de calitate și durabile, pentru copii și tineri aflați în dificultate, din zonele municipiului Cluj-Napoca. Proiectul își propune să dezvolte și să diversifice la nivel local serviciile pentru copii și adolescenți cu risc de separare de familiile lor prin facilitarea dezvoltării personale și sociale a acestora, creșterea gradului lor de participare activă și integrare în familie, școală și comunitate.

Rezultatele proiectului ”PROTECT(ie)” până în prezent: Centrul de Resurse pentru Părinți și Copii (CRPC) a fost dotat și echipat cu echipamente IT, cu jocuri și instrumente de evaluare psihologică a copiilor (teste standardizate); lunar s-au desfășurat în medie 450 de întâlniri individuale și ateliere

online de grup cu copii/ adolescenți din grupul țintă pe domenii și tematici diverse (asistență socială, consiliere psihologică, medicală, juridică, nutriție sănătoasă, dezvoltare personală, autocunoaștere, igienă, sănătate, jocuri și socializare); au fost livrate la domiciliul beneficiarilor/copiilor din grupul țintă care au participat la activitățile specifice din proiect peste 8.500 porții de hrană (mancare caldă), au fost plătite subvenții (ajutor financiar) pentru un număr de 60 de copii/familii, în valoare de 250 lei/lună; au fost acordate premii (biciclete, trotinete și tablete) pentru 54 copii (seria 1); au fost acordate tablete (în regim de comodat) unui număr de 38 de copii/beneficiari, pentru participarea la activitățile online desfășurate în cadrul proiectului; au fost distribuite 150 de pachete cu rechizite școlare (ghiozdane complet echipate)pentru beneficiarii/copii din grupul tinta și 150 pachete de igienă; s-au desfășurat un număr de 2 campanii stradale de informare, conștientizare și sensibilizare privind promovarea drepturilor copiilor; au fost încheiate un număr de 12 acorduri de colaborare cu unități de învățământ din municipiul Cluj-Napoca; s-au desfășurat un număr 30 campanii de informare în școli, pentru conștientizarea și sensibilizarea privind drepturile copiilor; în cadrul proiectului a fost înființat un cluster comunitar integrat informal (rețeaua actorilor sociali interesați) și au avut loc un număr de 3 întâlniri de lucru în cadrul acestei structuri informale; au fost desfășurate 3 evenimente organizate la București în cadrul proiectului la care au participat 86 de copii din grupul țintă, împreună cu experții/însoţitorii din cadrul echipei de implementare. Scopul evenimentelor a constat în consolidarea relaţiilor între beneficiari, dar şi între beneficiari şi specialiştii care lucrează în echipa de consiliere.

- Proiectul ”*Suntem alături de TINE (ri)!”*. Coordonatorul proiectului este DASM, în parteneriat cu DGASPC Județul Satu Mare și Centrul Regional de Formare Profesională a Adulților Cluj și este cofinanțat prin POCU Axa Prioritară Incluziunea socială şi combaterea sărăciei, Operaţiune compozită OS 4.12, OS 4.13. Proiecul își propune dezvoltarea unor pachete de servicii integrate la nivelul comunităţii pentru 52 copii şi/sau tineri din municipiul Cluj-Napoca şi din judeţul Satu Mare, care urmează să părăsească sistemul instituţionalizat de protecţie a copiilor şi/sau care au părăsit sistemul instituţionalizat de protecţie a copiilor, în vederea asigurării tranziţiei de la sistemul instituţionalizat la servicii la nivelul comunităţii.

Rezultatele proiectului ”Suntem alături de TINE (ri)!” până în prezent: 65 de copii şi/sau tineri care corespund criteriilor de eligibilitate pentru a fi implicaţi în proiect, din Regiunea de Dezvoltare NV, au fost recrutaţi în vederea participării la activităţile proiectului; planuri individualizate de intervenţie/protecţie elaborate (fiecare beneficiar are întocmit un dosar personal, care cuprinde documentaţia solicitată de legislaţia în vigoare); tineri iesiți din sistemul de protecție, care au fost integrați cu succes, studenți voluntari de la facultățile de asistență socială și/sau psihologie/de la alte

facultăți, persoane adulte integrate social, capabile să asigure suport au fost selectate și recrutate în vederea implicării în cadrul programului de mentorat; copii şi/sau tineri din Regiunea de Dezvoltare NV au beneficiat de servicii de consiliere, orientare şi inserţie pe piaţa muncii, au absolvit cursuri de calificare de nivel 2 și, respectiv, de nivel 3; tineri din Regiunea de Dezvoltare NV beneficiază/au beneficiat de sprijin financiar pentru asigurarea unei locuințe si a plații utilităților; 51 copii şi/sau tineri din Regiunea de Dezvoltare NV au beneficiat de consiliere financiară pentru îmbunătăţirea capacităţii de gestionare a resurselor proprii.

- Proiectul *"Intervenții integrate replicabile pentru locuire incluzivă și combaterea marginalizării în Zona Metropolitană Cluj","Pata2*". Proiectul este implementat de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Cluj (ADI-ZMC), în parteneriat cu DASM, Universitatea "Babeș-Bolyai" și Primăria Bergen (Norvegia) și este finanțat de către Programul "Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor" finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2020, Apelul nr. 3 "Reducerea sărăciei". In ceea ce priveşte activitatea DASM, amintim furnizarea de servicii sociale în cadrul Centrului Social Comunitar pentru un număr de 1.259 beneficiari adulți și copii (consiliere, îndrumare, abilitare în obținerea beneficiilor sociale, întocmirea actelor de identitate, sprijin pentru găsirea unui loc de muncă, suport pentru realizarea dosarelor pentru obținerea subvențiilor la chirie, locuințe sociale etc.); 44 copii au fost înscrişi pe listele medicilor de familie; oferirea unui pachet minimal de servicii de sănătate pentru 500 de persoane neasigurate care vor beneficia de servicii şi analize medicale acoperite din bugetul proiectului; grupuri de suport pentru mame și furnizarea a 70 de pachete "cutia bebelușului" pentru îngrijirea nou-născutului.

- Proiectul "*Vocational Training in illicit drug addiction: Equipping Health Care Practitioners with Addiction Treatment competences and techniques*" (Acronim CARE4SUD). Proiectul este implementat de către Klaipėdos E. Galvanausko Pmc (Lituania), în parteneriat cu Universitatea Porto (Portugalia), Sosu Ostjyland (Danemarca), INŠTITUT za Raziskave in Razvoj Utrip (Slovenia) și Organizația Social Mind (Grecia) și DASM (Cluj-Napoca, România) și este finanțat în cadrul Programului Erasmus+Acțiunea KA220-ADU-Cooperation partnerships in adult education al Comisiei Europene. Obiectivul general al proiectului Care4Sud este de a asigura un profesionalism mai ridicat al forței de muncă din domeniul sănătății în domeniul drogurilor ilicite și dependenței de droguri ilicite la nivel național și european.

- Proiectul *"DOWN- Fără bariere*!" a fost implementat de către DASM (în calitate de promotor), în parteneriat cu Asociatia Babilon Travel (Romania), Municipality of Fyli (Grecia), Down Sendromu Dernegi (Turcia), Asociația AGA Down Sindrom Cluj (România), Associazione Italiana Persone Down

Onlus (Italia). Proiectul a avut ca scop asigurarea contextului favorabil pentru promovarea diversitătți, a dialogului intercultural pentru tineri și a incluziunii sociale, precum și îmbunătățirea competențelor profesionale ale lucrătorilor de tineret în activitatea desfășurată cu tinerii cu și fără Sindrom Down. Proiectul a fost finanțat de către Comisia Europeană, Programul Erasmus Plus. Perioada de implementare a proiectului a fost de 33 luni (datorită pandemiei de COVID19, perioada de implementare a proiectului a fost prelungită până la data de 15.12.2022).

- Proiectul ”*The Other Side of the Story: perpetrators in change - OSSPC”* a fost implementat de către Association for the Prevention and Handling of Violence in the Family (Cipru) în parteneriat cu DASM (România), Bournemouth University (Anglia), Centro di ascolto Uomini Maltrattanti Onlus (Italia), European Knowledge Spot (Grecia) și cu The Union of Women Associations of Heraklion Prefecture (Grecia). Proiectul a avut ca scop prevenirea perpetuării violenței domestice și schimbarea modelelor comportamentale violente ale agresorilor victimelor violenței domestice prin creșterea abilităților profesioniștilor din domeniu în a-i învăța pe agresori să adopte un comportament non-violent în relațiile interpersonale și să înțeleagă impactul violenței domestice asupra victimelor violenței domestice, asupra lor, a familiei lor și asupra comunității locale. Proiectul a fost finanțat de către Comisia Europeană, Programul Rights, Equality and Citizenship. Perioada de implementare a proiectului a fost 01.05.2020-31.10.2022.

În vederea protejării victimelor violenței și reabilitarea agresorilor familiali a fost dezvoltat un Mecanism de colaborare inter-instituțională pentru un răspuns integrat la violența domestică - în vederea protejării victimelor violenței și reabilitarea agresorilor familiali în cadrul proiectului OSSPC între DASM, DGASPC Cluj, Inspectoratul Judeţean de Poliţie al Județului Cluj, Direcția Generală Poliția Locală, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Cluj (ADI-ZMC), Asociaţia Filantropică Medical Creştină „Christiana” (AFMC) , Programul ”Sf. Dimitrie Basarabov”, Asociația Caritas Eparhial Greco-Catolic Cluj, Asociația Preventis, FRCCF-Centrul de zi Clujul Are Suflet (FRCCF), Institutul Român pentru Pace (PATRIR), Societatea civilă de avocați Revnic Cristian și Asociații.

- Proiectul *”The Inclusionist”* a fost implementat de către Asociația Babilon Travel (coordonator), în parteneriat cu DASM (România), Projekte Vullnetare Nderkombetare (Albania), Associazione ONLUS L'Albero della vita (Italia), AzBuki (Serbia) și Mreza za Dozivotno Ucenje (Republica Macedonia de Nord). Scopul proiectului a fost de a crea un parteneriat între organizații publice și private, cu experiență în munca cu tinerii cu dizabilități și cu tinerii cu oportunități reduse, astfel încât partenerii să poată desfășura activități și să dezvolte metodologii de educație incluzivă adaptate acestor categorii vulnerabile. Proiectul a fost finanțat de către Comisia Europeană, prin Programul Erasmus Plus şi a fost încheiat la 31.01.2022.

3. Energie regenerabilă și mediu

3.1. Eficienţă energetică

La nivelul municipiului Cluj-Napoca derulăm o serie de politici publice și proiecte pe care urmărim să le extindem și care au ca obiectiv îmbunătățirea eficienței energetice:

- **Reducerea impozitului pe clădire în cazul clădirilor aflate „în clasă energetică A”**, care deţin o certificare oficială recunoscută la nivel mondial (LEED, BREEAM sau DGNB) ca „clădire verde”. Detalii au fost prezentate la capitolul anterior.

- **Creșterea performanței energetice la nivelul clădirilor publice** (inclusiv școli, creșe și grădinițe) prin diverse măsuri precum instalarea de noi sisteme termice, panouri fotovoltaice și solare pe clădirile publice etc.

În anul 2022 a fost finalizat proiectul prin care au fost montate 648 de panouri fotovoltaice pe 8 clădiri aparţinând municipalităţii, în următoarele locații: Liceul cu Program Sportiv, Liceul de Informatică „Tiberiu Popovici”, Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, Liceul Tehnologic „Alexandru Borza”, Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”, Baza Sportivă Gheorgheni, Hala Agroalimentară Grigorescu, Hala Agroalimentară Mărăști (IRA). Puterea instalată pentru cele 8 clădiri la care lucrările sunt finalizate este de 0,252 MW

De asemenea, a fost un proiect având ca obiectiv Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice, prin realizarea de capacități de producere energie regenerabilă, etapa I. Prin acest proiect finanţat din fonduri europene, 13 instituţii publice vor beneficia de 1.399 panouri fotovoltaice. Cele 13 instituţii publice care vor beneficia de panouri fotovoltaice sunt: Școala „Ion Agârbiceanu”; Colegiul Național „George Coșbuc”; Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”; Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”; Liceul „Avram Iancu”;Liceul Teologic „Maranatha”; Grădinița „Albă ca Zăpada”; Grădinița „Floare de Iris”; Grădinița „Mămăruța”; Creșa „Căsuța Iepurașilor”; Creșa „Patrocle”; Creșa „Martinel II”; Casa de Cultură a Studenților.

- **Extinderea rețelei de stații de încărcare electrică** din municipiul Cluj-Napoca - proiectele de modernizare străzi şi parkinguri conţin astfel de facilităţi.

- **Creșterea performanței energetice la nivelul ansamblurilor de locuințe colective** (reabilitarea termică a blocurilor de locuințe unde utilizăm extensiv fonduri europene).

În anul 2022 s-au finalizat lucrările de reabilitare termică la 24 blocuri cu 1.075 de apartamente, proiecte finanţate din fonduri europene. În total, pentru perioada programatică 2014-2020, s-au depus şi

au fost acceptate spre finanţare 58 de blocuri cu 2.511 apartamente. Dintre acestea s-au finalizat 46 blocuri cu 1.984 de apartamente (unele sunt încă în recepţie) şi mai sunt în lucru alte 12 blocuri.

De asemenea, au fost semnate contractele de finanțare pentru reabilitarea termică și creșterea eficienței energetice a 10 blocuri de locuințe, proiecte finanțate din fonduri europene prin PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență - runda 1, componenta C5 - Valul renovării.

În acest an, Primăria municipiului Cluj-Napoca a depus în cadrul PNRR pe componenta C5 - Valul renovării proiecte care vizează reabilitarea termică și creșterea eficienței energetice pentru clădiri rezidențiale și clădiri publice - precum școli, creșe, grădinițe - în valoare totală de 81.954.310,16 euro (cu TVA), astfel:

- cereri de finanțare pentru 33 de blocuri de locuințe depuse, având un număr de 1.561 apartamente, în valoare de 27.152.248,81 euro cu TVA;

- cereri de finanțare pentru 34 clădiri publice depuse, în valoare de 54.802.061,35 euro cu TVA.

- **Extinderea și creșterea performanței energetice a sistemelor de iluminat public** și arhitectural - extinderea sistemului de iluminat public cu LED.

Primăria Cluj-Napoca a derulat în 2022 două proiecte care vizează modernizarea sistemului de iluminat public. Prin aceste proiecte s-a urmărit scăderea consumurilor de energie la nivelul municipiului, pe fondul creșterii nivelului de calitate a vieții pentru utilizatori. Obiectivul celor două proiecte a fost modernizarea aparatelor de iluminat stradal prin utilizarea de aparate cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, inclusiv tehnologie LED și sistem de telegestiune.

Proiectele contribuie la următoarele rezultate:

- Reducerea consumului de energie cu 532 MWh / an;

- Reducerea emisiilor echivalente CO2 pe an: 452 tone echivalent CO2 / an;

- Economii anuale din măsuri de eficiență energetică.

Primul proiect a vizat montajul a 371 de aparate de iluminat pe 6 străzi şi a fost finanţat în proporţie de 74% din fonduri nerambursabile de la Administraţia Fondului pentru Mediu (26% fiind contribuţie de la bugetul local). Străzile incluse în acest proiect sunt: Fabricii, Paris, Maramureşului, Coposu, Câmpina, Plevnei.

În urma celui de-al doilea proiect, 1.416 aparate de iluminat au fost instalate pe următoarele 16 străzi: Calea Turzii, Bulevardul Muncii, Traian Vuia, Mehedinți, Ion Meșter, Romulus Vuia, Oașului, Căii Ferate, Fabricii de Zahăr, București, General Eremia Grigorescu, Alexandru Vlahuță, Gruia, Alexandru Vaida Voevod, Theodor Mihali și Unirii, fiind finanţat mecanismele financiare SEE și Norvegia 2014-2021.

- **Compania Termoficare Napoca SA investeşte în tehnologii moderne**. Compania Termoficare Napoca SA a desfăşurat și în anul 2022 investiții având ca scop modernizarea centralelor şi punctelor termice din oraș.

Compania de termoficare beneficiază de un grant în valoare de 313.896 euro pus la dispoziție de către Innovațion Norway pentru finanțarea costurilor eligibile ale proiectului Realizarea unui parc fotovoltaic pentru producerea energiei electrice prin utilizarea panourilor fotovoltaice pe platforma CTZ din municipiul Cluj-Napoca.

3.2. Atingerea țintelor de colectare selectivă

În anul 2022, au fost colectate din municipiul Cluj Napoca 121.947,030 tone deșeuri municipale. Ținta de reciclare a tuturor tipurilor de deșeu a fost 60.973,515 tone, un procent de 50%. În anul 2022 s-au reciclat: 18.722,026 tone, adică un procent de 30,71%. Este însă de subliniat că este o creştere semnificativă de la procentul de 20,74% realizat în 2021.

În cartierele de blocuri, Primăria a continuat implementarea unor platforme subterane pentru colectare selectivă. În anul 2022 au fost finalizate 21 de platforme, astfel că în prezent există 212 astfel de platforme funcţionale (gurile de alimentare au o inscripționare distinctă pentru fiecare fracție).

De aasemenea, în 2022 s-au organizat 5 campanii mobile de colectare a deșeurilor voluminoase (pe lângă cele două centre de colectare).

Pentru a încuraja colectarea selectivă, Primăria municipiului Cluj-Napoca a amplasat în 11 locații din oraș încă 33 unități inteligente pentru colectarea separată a deșeurilor de hârtie/carton, plastic și a deșeurilor stradale reziduale. În total, în Cluj-Napoca sunt amplasate 75 de astfel de unități.

Unitățile inteligente de colectare a deșeurilor sunt echipate cu: panouri solare pentru asigurarea independenței energetice; compactoare alimentate cu energie furnizată de panourile solare (care asigură mărirea cantității de deșeuri stocate); sistem GSM wireless pentru transmiterea datelor (sistemul GSM indică în timp real unitatea care trebuie golită, crescând astfel eficiența activității de colectare a deșeurilor). Cele 33 unități inteligente sunt grupate câte trei (o unitate pentru colectarea deșeurilor de hârtie/carton, o unitate pentru deșeuri de plastic și o unitate pentru deșeuri reziduale), alcătuind astfel 11 sisteme inteligente pentru colectarea selectivă a deșeurilor stradale.

Am implementat un nou proiect pilot prin care susținem dimensiunea verde a orașului: în piețele agroalimenatare Zorilor și Mănăștur funcționează containere pentru colectarea deșeurilor provenite din ambalaje de băuturi - sticlă, plastic, aluminiu/metal. În schimbul a 15 ambalaje reciclate, orice persoană primește un bilet gratuit cu două călătorii pentru transportul public urban. Obiectivul

Primăriei este stimularea cetățenilor cu privire la colectarea selectivă, dar și încurajarea alegerii transportului în comun ca alternativă la utilizarea mașinii, susținând astfel Misiunea U.E. „100 de orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic până în 2030” și „Acordul pentru Orașele Verzi” la care municipiul nostru s-a aliniat. Prin intermediul celor două echipamente, s-au colectat în perioada iulie-noiembrie un număr 1.095.916 ambalaje, din care 13.000 kg de plastic, 62.440 kg de sticlă şi 2.340 kg de aluminiu, peste 77 de tone de deşeuri reciclabile.

3.3. Primăria a câștigat un proiect pentru sortarea, tratarea și valorificarea deșeurilor stocate temporar

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a lansat în luna mai 2022, apelul de propuneri „Măsuri de reducere a contaminării cu substanțe periculoase în depozite municipale temporare”, finanțat în cadrul Spațiului Economic European 2014-2021, apel în cadrul căruia municipalitatea clujeană a depus, în parteneriat cu compania norvegiană GS MiljoConsult Geir Saether, proiectul „Rampă temporară dezafectată, comunitate clujeană protejată”(RTD-CCP). La finalul lunii noiembrie, la sediul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, a fost semnat contractul pentru acest proiect finanțat prin fonduri norvegiene. Contractul de finanțare aferent proiectului este în valoare de 2.487.571 euro (inclusiv TVA).

În cadrul proiectului, deșeurile municipale stocate pe platforma temporară vor fi sortate și tratate cu echipamente specifice, în baza unei soluții tehnologice inovatoare și prietenoasă cu mediul. Astfel, se vor separa prin sortare fracțiile utile, care vor putea fi valorificate energetic, iar materia organică va fi compostată, cu utilizarea ulterioară a compostului. Fracțiunile cu valoare energetică înaltă (carton, unele sorturi de plastic etc.) vor fi valorificate energetic pe amplasament, energia furnizând agent termic pentru reducerea conținutului de apă din masa deșeurilor ce urmează a fi compostate.

3.4. Planul Integrat de Calitate a Aerului

Primăria Municipiului Cluj-Napoca a elaborat Planul Integrat de Calitate a Aerului pentru aglomerarea Cluj-Napoca, pentru indicatorii oxizi de azot (NOx/NO2) și particule în suspensie (PM10).

Planul Integrat de Calitate a Aerului pentru aglomerarea Cluj-Napoca a fost adoptat prin Hotărârea de Consiliu Local nr. 281/03.06.2020. Planul cuprinde 19 măsuri, adecvate pentru reducerea nivelului de oxizi de azot/dioxid de azot (NOx/NO2) și de particule în suspensie (PM10), prezente în aerul înconjurător, până la valori mai mici decât valorile limită/valorile țintă. Acesta se implementează în perioada 1.09.2020-31.12.2024.

Măsurile sunt cuantificabile, iar stadiul realizării acestora este monitorizat trimestrial/anual, conform art. 28, alin. (1) din HG 257/2015 care prevede: „Comisia tehnică urmăreşte realizarea măsurilor din planul de calitate a aerului şi întocmeşte trimestrial şi anual rapoarte cu privire la stadiul realizării măsurilor pe care le supun spre aprobare consiliului local, judeţean şi/sau, după caz, Consiliului General al Municipiului Bucureşti".

Art. 27 din HG 257/2015 prevede la alin. (1) că „Instituţiile, autorităţile, organismele şi operatorii economici care au fost identificaţi pentru realizarea măsurilor din planul de calitate a aerului sunt responsabili de punerea în aplicare şi implementarea acestora", iar la alin (2) se specifică: „Primarii, preşedinţii consiliilor judeţene, personal şi/sau prin compartimentele de specialitate din aparatul propriu, după caz, în colaborare cu autorităţile publice teritoriale de inspecţie şi control în domeniul protecţiei mediului şi cu autorităţile publice teritoriale pentru protecţia mediului monitorizează şi controlează stadiul realizării măsurilor/acţiunilor din planul de calitate a aerului".

Au fost aprobate Rapoartele trimestriale privind stadiul realizării măsurilor prevăzute în Planul Integrat de Calitate a Aerului pentru aglomerarea Cluj-Napoca, aferente perioadelor: 1.09.-31.12.2020, 1.01-31.03.2021, 1.04-30.06.2021, 1.07-30.09.2021, 1.10-31.12.2021, 1.01-31.03.2022, 1.04-30.06.2022 și 1.07-30.09.2022, respectiv au fost aprobate rapoartele anuale aferente anilor 2020 și 2021.

Conform scenariului de proiecție prezentat în Studiul de calitate a aerului în municipiul Cluj-Napoca, cantitatea emisiilor de NOx va fi redusă, prin implementarea în special a următoarelor măsuri:

- Bandă dedicată Transport public: Bd. 21 Decembrie 1989 - reducere emisie NOx: 4 t/an (0.32%).

- Centura Metropolitană Cluj-Napoca: tronsonul de sud (Bucium - Selgros) - reducere emisie NOx: 200 t (16,04%).

- Realizarea drumului de legătură a centurii Metropolitane la str. T. Mihali - reducere emisie NOx: 60 t (4,81%).

- Drum expres Nădăşel - Cluj-Napoca: Centura Baciu - reducere emisie NOx: 70 t (5,61%).

- Drum expres Nădăşel - Cluj-Napoca: tronson Tetarom I - str. Traian - Aurel Vlaicu - centură - reducere emisie NOx: 150 t (12,03%).

- Imbunătăţirea accesibilităţii dintre zonele de locuire şi cele de interes productiv, social, cultural şi economic, prin sporirea fluenţei traficului; crearea de circuite de „undă verde" prin sincronizarea semaforizării - reducere emisie NOx: 14,5 t (1,16%).

- Creşterea ponderii utilizării transportului public ecologic prin punerea în circulaţie a autobuzelor electrice, autobuzelor electric hibride, autobuzelor alimentate cu GNC şi a trolebuzelor, a autovehiculelor

alimentate cu combustibil ecologic /alternativ sau orice alte surse de propulsie ecologice - reducere emisie NOx: 50 t (4,01%).

- Gestionarea traficului prin realizarea terminalelor intermodale de trafic P&R (Muncii, Aurel Vlaicu, Gheorgheni, Frunzișului) - reducere emisie NOx: 16 t (1,28%).

- Amenajarea urbană a străzilor din municipiul Cluj-Napoca - reducere emisie NOx: 12 t (0.96%).

- Eficientizarea energetică a clădirilor publice şi rezidenţiale - reducere emisie NOx: 6 t (0.48%)

- Amenajarea de zone verzi și de agrement - reducere emisie NOx: 15 t (1,2%).

- Introducerea de noi autobuze școlare - reducere emisie NOx: 10 t (0,8%).

- Gestionarea traficului prin limitarea accesului - reducere emisie NOx: 628 t (50,37%).

În Studiul privind calitatea aerului în municipiul Cluj-Napoca, care a stat la baza realizării Planului integrat de calitate a aerului pentru aglomerarea Cluj-Napoca, pentru indicatorii oxizi de azot/dioxid de azot (NOx/NO2) și particule în suspensie (PM10), sunt prezentate depășirile înregistrate cu ajutorul stațiilor automate de monitorizare a calității aerului, pe care Agenția pentru Protecția Mediului Cluj le deține, pentru indicatorul dioxid de azot (NO2).

În perioada 2010-2019, pentru indicatorul dioxid de azot (NO2), la măsurătorile orare, s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită orare (VL orară=200 µg/mc), astfel:

- în anul 2010 - 1 depășire a valorii limite orare - la stația urbană CJ 2 - str. Constanța;

- în anul 2014 - 2 depășiri ale valorii limite orare - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;

- 1 depășire a valorii limită orare - la stația urbană CJ 2 - str. Constanța;

- 1 depășire a valorii limită orare - la stația industrială CJ4 - str. Dâmboviței;

- în anul 2017 - 2 depășiri ale valorii limite orare - la stația industrială CJ4 - str. Dâmboviței;

- în anul 2019 - 1 depășire a valorii limite orare - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu.

Conform adreselor transmise de Agenția pentru Protecția Mediului Cluj, în perioada 2020-2022 nu s-au înregistrat depășiri ale numărului permis de depășiri pentru indicatorul dioxid de azot (NO2), la valorile orare, la niciuna din cele patru stații automate de monitorizare a calității aerului, amplasate pe raza municipiului Cluj-Napoca.

Conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului, pentru indicatorul dioxid de azot (NO2), numărul permis de depășiri într-un an, la o stație automată de monitorizare a calității aerului este 18. Astfel, în perioada 2010-2019, în municipiul Cluj-Napoca nu s-au înregistrat depășiri ale numărului permis de depășiri la niciuna din cele 4 stații automate de monitorizare a calității aerului.

În perioada 2010-2022, pentru indicatorul dioxid de azot (NO2), s-au înregistrat depășiri ale valorii limită anuale (VL anuală=40 µg/mc), astfel:

- în anul 2014 - concentrația anuală 50,1 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;
- concentrația anuală 40,40 µg/mc - la stația urbană CJ 2 - str. Constanța;
- concentrația anuală 42,1 µg/mc - la stația industrială CJ4 - str. Dâmboviței;
- în anul 2017 - concentrația anuală 51,74 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;
- în anul 2018 - concentrația anuală 55,91 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;
- în anul 2019 - concentrația anuală 60,20 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;
- în anul 2020 - concentrația anuală 43,14 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu;
- în anul 2021 - concentrația anuală 41,59 µg/mc - la stația industrială CJ4 - str. Dâmboviței;
- în anul 2022 - concentrația anuală 42,88 µg/mc - la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu.

Planul a fost aprobat prin HCL nr. 281/2020, iar implementarea acestuia a început în septembrie 2020.

În anul 2020 s-au înregistrat depășiri ale valorilor anuale pentru indicatorul NOx/NO2 la stația automată de monitorizare a calității aerului de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu și la stația industrială CJ4 - str. Dâmboviței.

Ca urmare a implementării planului, în anul 2021 valorile medii anuale înregistrate pentru oxizi de azot/dioxid de azot, s-au încadrat sub valoarea limită, 40 µg/mc prevăzută de legislația în vigoare, la toate cele patru stații automate de monitorizare a calității aerului amplasate în municipiul Cluj-Napoca.

În anul 2022, s-au înregistrat depășiri ale valorii medii anuale pentru oxizi de azot/dioxid de azot doar la stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu.

Conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului, **pentru indicatorul pulberi în suspensie (PM10), numărul permis de depășiri într-un an, la o stație automată de monitorizare a calității aerului este 35**.

Pentru indicatorul PM10 (pulberi în suspensie), am avut următoarele depășiri:

Depășiri în anul 2021:

- stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu - 17 depășiri;
- stația urbană CJ 2 - str. Constanța - 9 depășiri;
- stația suburbană CJ3 - cartier Grigorescu - 9 depășiri.

Depășiri în anul 2022:

- stația de trafic CJ1 - str. A. Vlaicu - 24 depășiri;
- stația urbană CJ 2 - str. Constanța - 14 depășiri;
- stația suburbană CJ3 - cartier Grigorescu - 4 depășiri.

Aplicarea măsurilor propuse în plan va conduce la armonizarea cu prevederile legate de calitatea aerului. Prin implementarea tuturor măsurilor, acestea vor avea un impact semnificativ asupra reducerii emisiilor de oxizi de azot/dioxid de azot (Nox/NO2) și pulberi în suspensie din aerul înconjurător.

3.5. A fost aprobat Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru perioada 2021-2030

Elaborarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) pentru perioada 2021-2030 al Zonei Metropolitane Cluj-Napoca a avut în vedere contextul strategic existent la nivel global și european, precum și preocupările ce vizează mobilitatea urbană și transportul identificate pe plan internațional.

Mobilitatea și transportul reprezintă factori esențiali pentru mediu, economie și pentru o calitate a vieții crescută, fiind abordate în multiple documente strategice, în special din punct de vedere al obiectivelor de reducere a emisiilor de carbon, acestea ocupând un loc din ce în ce mai important pe agendele instituțiilor europene.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a fost elaborat printr-o abordare transparentă şi participativă şi el conţine marile proiecte de mobilitate ale oraşului nostru. În toate etapele de elaborare a P.M.U.D. au fost consultaţi actorii relevanţi, cetăţeni şi reprezentanţi ai societăţii civile, operatori de transport public şi operatori economici din teritoriul studiat și au fost aplicate chestionare și sondaje de opinie.